

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT
 Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Cluj
 Editura Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 - ISSN-L 2734 - 6889

FASCINANTA PREDILECȚIE ȘI CULOARE PENTRU CUVÂNTUL SCRIS AL ROMANCIERULUI ILIE SEREDIUC

Veronica RUSU-BUCICO¹

„Istoria e mânăuită de oamenii care își pipăie neconținut pulsul”, susținea Emil Cioran. În acest sens

al progresului istoric care încorporează crâmpee inedite dintr-o poveste a civilizației se înscrie și noul roman al distinsului scriitor Ilie Serediuc, având titlul „Călător prin Europa și Asia”, o lucrare care dă valoare unui țărâm necunoscut și un aer aparte autorului însuși. Prin intenția domniei sale de a înmulți emoțiile și trăirile simțite, fuzionate constructiv dintr-o altă lume din această viață, amplificând fericirea, la mod direct, prin intermediul succeselor și trăirilor consimțite pe care autorul a intenționat să le împartă din plin cu cititorii săi, devenind, astfel, un observator și un filozof obiectiv, iar autobiografia domnului romancier are idei promoțoare prin tenta meditativă a discursului epic, îngemănat în cele șapte capitole, deloc întâmplătoare, după mine, un sistem de filosofie numerologică care are ca pretext idei de viață în deplinătatea trăirilor ce nu pot încăpea într-o singură pagină și o magică formulă de cunoaștere a lumii, prin intermediul călătoriei de revenire, prezentat în cel de-al șaptelea capitol - Revenirea acasă, țărâmul de unde a plecat într-o formă de cunoaștere - este echivalentă cu o versiune a Duminicii sufletului.

Romanul debutează cu o replică în stil clasicist al cronotopului: „...în anul 1988 mă aflu în serviciul prin Orientul Mijlociu în peninsula arabică și, mai precis, în extremitatea nordică a Golfului Persic, în orașul Al Kuwait, capitala Emiratului

Kuwait...”. Descifrarea incipită a semnificațiilor toposului se conturează pe emblematica idee de „leagăn al multor civilizații”, ori, insistă naratorul: „...se ține minte că aici pe aceste locuri străvechi s-au format acele trei religii fundamentale ale omenirii - creștinismul, iudaismul și islamismul...”, evocând formula legendară a definirii acestui țărâm plin de semnificații. Perspectiva epică înserează mai jos formula unei

¹ Veronica RUSU-BUCICO, Bălți, Republica Moldova, Ianuarie 2023

cărți de vizită a Kuweitului cu tentă memorialistică care învolbrează cu lux de amănunte, scene decupate din lumea concretului (pp.3,4).

Aspectele realității văzute și trăite în plinătatea emoțiilor nu par deloc emblematicizate, portretizate, ci formează o remarcă a aceluși timp și loc care sporește un viu interes și incită cititorul pentru a lectura cu voluptate, deoarece elementele profilate într-o succesiune aglomerată de detalii devin impresionante, mai ales cât privește avizul de noutăți istorico-geografice, având un specific notoriu ce nu depășește cadrul obiectivului: „*Kuweitul este țara nisipurilor și a soarelui, a petrolului și a gazelor naturale... Suprafața totală de 17.818 km pătrați situează Kuweitul printre cele mai mici state din lume, fiind acoperit aproape în totalitate de nisipul Deșertului Arab...*”.

2 Formula evocării locurilor prin care și-a perindat naratorul pasul, aducându-și contribuția de valoare în acest spațiu, totalmente diferit de zona din care vine, este realizată în cheie cinematografică, cu excelență documentară, unde termenii descriși sunt atât de reali, încât creează impresia unui reportaj: „*...clima Kuweitului este deșertică, cu temperaturi foarte plăcute, în perioada primăverii din luna martie...*” (p.7).

Pot susține că romancierul, prin verosimilitatea celor descrise, implică un mecanism de convertire a vieții comune într-o pagină de carte eternă, căci universul configurat abundă în nuanțe informative, memorialistice, axate pe un sistem de realități cu totul diferit de cel știut, ori viziunea inginerului Ilie Serediuc decurge din percepția duală a realității, axate pe lux și emoție, din perspectiva conflictului armat, unde, mai jos, totul capătă conturul unui decor insolit, sugerând imaginea unui tablou de viață halucinantă: „*Acuzația irakiană era gravă, ei susținând că sondorii kuweitieni furau cantități imense de petrol, prin foraje înclinate de mare adâncime...Războiul a destabilizat economia și viața în Kuweit...*” (p. 33). Pe toată întinderea epică se profilează subiecte notorii, situații descrise în dimensiunile unor timpuri, demult apuse, sau, antitetic, a unei lumi cu ritmuri reale, grav afectată de tot genul de tulburențe (pp. 33 & 92). Determinante, în manieră dinamică a obiectivelor alese pentru vizitare în acest traseu de revenire acasă, prin zonele descrise, romanul include o evoluție epică spectaculoasă cu un discurs narativ dens și impresionant, în raport cu momentele descrise, fiind analizate cu multă atenție, evidențiind detalii semnificative, impunându-se printr-o selectă oscilație ale gândurilor care creează impresii demne de admirație și dorințe extinse din partea cititorului de a face tot posibilul să-i calce pe urme: „*...am vizitat Ankara aproape două zile, dar, bineînțeles, că nu poți vizita totul... se observă totul construit nou, în stil modern, european, un oraș foarte aglomerat și reprezentativ, ca orice capitală din lume...*” (pp.107&145).

Observațiile ingineresti, în ceea ce privește detaliile de construcție ale mai multor obiecte de importanță majoră, contestă profesionalismul impunător al naratorului, inginer de profesie care semnalează segmente aparte din elementele tehnice - o oportunitate sugestivă pentru cei inițiați în domeniu - această sublimă atestare a mărcii ingineresti îi descătușează spiritul sacrificat pe altarul zămislirii marilor edificii - prilej de bucurie, învăluită în lumina frumoaselor amintiri și a pregătirii profunde în domeniu (pp.118,119,120). Un loc aparte, ca interes istoric pentru noi românii îl ocupă gestul cu insistența asupra cutremurătoarei pagini despre prolificul Domnitor Martir al Țării Românești, Constantin Brâncoveanu, care a plătit otomanilor prețul ortodoxiei românilor cu capul său, al celor patru fii și al sfetnicului său. Au fost decapitați la Instambul de otomani, în data de 15 august 1714, după ce în fața lui fuseseră decapitați ginerele și cei patru fii...” (pp.93,94), amintind desigur și despre paginile de aur ale domniei lui Ștefan cel Mare și Sfânt.

Indiferent din ce zonă geografică și timp istoric sunt absorbite evenimentele în roman, acestea sunt supuse atât memorării cât și trăirii prin gestul de observare și reflecție, specifică personajului narator. Dincolo de fascinanta predilecție pentru măreție și culoare în cuvântul scris, paginile mai sunt completate și cu expresii emoționante, dominate de sentimente încărcate de nostalgie: „*părăseam acele locuri cu mare regret și cu o mare greutate în suflet, fiindcă lăsam acolo o felie din viața, ființa și tinerețea mea, pe care am depus-o cu grijă și emoții la baza celor trei fabrici construite...*” (p.38), s-au dezvoltat despre stările interioare care își găsesc afinități cu momentele de mare fericire și nostalgie pentru

edenicul loc al copilăriei, axat pe o prezentare spontană, lipsită aproape de încărcătură artistică, dar însumând un caracter confesiv ce surprinde interesul cititorului pentru dezvăluirea detaliilor private: „îmi amintesc... la noi în Bucovina, bradul de Crăciun trebuia să aibă în podoaba sa și câteva portocale adevărate (cu etichetă Jaffa) și pe care le împărțeam cu sora mea și părinții...” (pp.89,90).

Totuși cea mai mare parte a romanului adună repere și reflecții de călătorie: drumul spre casă care etichetează reprezentarea monumentalelor locuri vizitate a lumii exterioare, așa precum o atestă din mai multe perspective menționate, conține consemnările până la stația terminus. Viață trăită pentru scriitorul Ilie Serediuc devine o formulă de transcendere prin sufletul cuvântului scris, onorându-și misiunea de inginer al literei, misiune care i se potrivește de minune.

3
Ultimul capitol, al șaptelea - „În Europa de Est prin Balcani” - constituie un amalgam antitetic conceput și concentrat pe proiecția descrierilor, a detaliilor atestate în Anatolia - vechea denumire a Turciei de astăzi, evidențiază o surprinzătoare și o monumentală prezență, convingătoare în acest sens, fiind și șoselele destul de bune, spre deosebire de „traseul din Bulgaria, satelit al URSS din 1944, cu drumuri neamenajate, asfaltul avea gropi, șoseaua, trecând prin localități de peste munții Balcani, iar miliția bulgară stătea la pândă prin toate unghiurile și pădurile...”, sau cu referință la sistemul de verificare la punctele de trecere vamală, intervenind cu o concluzie de final: „Am concluzionat că în toate țările blocului communist sub tutelă rusească se aplică aceeași politică de indobitocire a populației, încât omul obișnuit să cunoască doar strictul necesar muncii lui...” (p.150).

Finalul e și el relevant! Naratorul contrapune cele două lumi în lumina reflectoarelor antiteticе, dar, totuși, reușind să dea un sens existenței prin diferențele destul de potențiate, pe alocuri, cu evocări ambigue, justificând condiția de viața a oamenilor din lagărul sovietic ce au simțit presiunea oprimată a circumstanțelor, curmându-li-se voința de „stăpân peste zăre” a oamenilor ce au trăit un declin lipsit, practic, de identitatea fertilă a viselor, evidențiind condiția umilitoare ce aduce după sine degradare morală și fizică. (pp.152,153&155). Tot în acest ultim capitol naratorul precizează niște date importante pentru români, în speță pentru ieșeni cu referință la orașul Veliko Târnovo „la Patriarhie, unde s-au aflat moaștele Sfintei Cuvioase Parascheva, aduse de împăratul Ioan Hasan al II-lea de la Epivata!” (p.158).

După cum am observat firul epic cuprinde un dens fond axat pe sugestiv și meditativ, pe alocuri de o aleasă profunzime ce surprinde detalii relevante elemente-cheie în descifrarea intențiilor atroce ale sovieticilor care au dus întotdeauna o politică de conflict, de cotropire, de oprinare, de ținere în supunere, căci prozatorul observă toate aceste detalii. (vezi pp.162&165). Ideea sistemului batjocoritor de comportament și verificare în vama românească face dovada convingerilor existențialiste în „țara noastră dragă”, lăsând să planeze sentimentul lipsei de sens într-o lume percepută ca o combinație de idei și circumstanțe sinistre. (vezi p.168).

Evident speranța găsirii unei ieșiri din labirintul cruntelor încercări prin care a fost pus să treacă poporul român nu s-a lăsat mult așteptată, căci revenirea în patrie a domnului inginer fu marcată de aerul marilor schimbări, pe care le sesizase chiar de la începutul revenirii acasă - abia în momentul manifestărilor de răsturnare a dictaturii ceaușiste, înțelese că această expansiune de acțiuni tulburătoare, de care fu avertizat, fu premeditată de mai marii cointeresați de răsturnarea acestui regim și impunerea unui sistem în lanț de schimbări. Descătușarea spiritelor, care atâta timp au fost ținute în lanțuri și la propriu și la figurat, au adus cu sine valuri rebele ale marilor schimbări printr-o descătușare, aproape demonică, cazul acesta de mare anvergură deveni pentru un moment mai extins-o formă de restabilire a sensurilor definatorii ale vieții.

Romanul se finalizează într- un moment de mare tensiune, anunțând parcă o compirmare a timpului, în concordanță cu spațiul care părea a se dilata, pregătind terenul marilor schimbări ce urmau să vină. Această bulversare de spirit provocă incertitudini, conferind vieții un alt ritm decât cel obișnuit, creând premise pentru o cale imprevizibilă cu repercursiuni majore, urmând o cronologie a faptelor și întâmplărilor în care este pus naratorul, rodul beletristic al muncii lui, evidențiat în toate romanele apărute, se raportează la o înșiruire de amintiri spectaculoase ce țin de o sensibilitate și un spirit acut de

observație și expunere literară didacticistă. Imaginile artistice din roman surprind dimensiunea spațiilor care sunt legate de senzație de dublare; se atestă în roman un moment de trecere dintre două lumi, dintre două stări, dintre lumină și întunericul lumii, se consumă o viață de om și vieți prin secole, perindate prin timp și spațiu extins.

În încheiere, aș dori să remarc faptul că produsul epic al scriitorului Ilie Serediuc creează o intrigă aparte tocmai prin faptul că romanul este un produs actual și productiv care conturează dimensiunile unui spațiu extins cu ritmuri reale, emite niște formule comprehensive actuale și constituie, sugerând mesaje și perspective de viitor, invocând pasaje istorice accesibile în ordine cronologică, dar și segmente din prezentul ce emană grave frământări și oscilații, deși, totodată, ne încurajează spre o redescoprire a esenței vieții într-un mod aparte, justificat, căci, căutând o vecinătate în care aș plasa acest roman, ar fi corect să constat o echivalență a clasificării literar-artistice, în cheie tentantă, cu extinse competențe istorice și politico-geografice, astfel romanul ne oferă aceste forme de cunoaștere printre cele mai profunde înțelegeri ale trecutului și valențe ale prezentului, cu extensiuni spre viitor.

Știut e că anume cuvintele au capacitatea referințială - fie de a desemna, fie de a denota -, iar în cazul domnului prozator Ilie Serediuc, ele se concentrează asupra unui aspect literar ce servește drept argument pentru eternitate, fapt pentru care îl felicit și urez noi remarcabile realizării!

Cetatea Cavalerilor

-2023 -ANUL IULIU MANIU !

Nr. 2 (30) FEBRUARIE-2023